

האוניברסיטה העברית בירושלים
THE HEBREW UNIVERSITY OF JERUSALEM

הפקולטה למדעי הרוח
המכון למדעי היהדות ע"ש מנדל
המרכז ללשונות היהודים וספרותיותיהם

הקרן הלאומית למדע
المؤسسة الإسرائيلية للعلوم
Israel Science Foundation

סדנת מחקר של הקרן הלאומית למדע

היבטי מחקר בלשונות היהודים

הכינוס הבינלאומי השביעי של המרכז
ללשונות היהודים וספרותיותיהם

לכבודו של פרופ' משה בר-אשר
עם הגיעו לגבורות

י"ד בסיוון תשע"ט, 17 ביוני 2019 -
י"ז בסיוון תשע"ט, 20 ביוני 2019

בית מאירסדורף, חדר 501,
האוניברסיטה העברית,
הר הצופים, ירושלים

חברי הוועדה המארגנת:
דוד בוניס, משה בר-אשר, אהרן ממן, עפרה תירוש-בקר

יום ה, י"ז בסיוון תשע"ט, 20 ביוני 2019

10:30-08:30 | **מושב יד | ספרדית יהודית ב**

יו"ר: ד"ר אלדינה קינטנה, האוניברסיטה העברית

ד"ר דב הכהן, אוניברסיטת בריאלין
שלוש מהדורות בלתי ידועות של 'אזרות' בלאדינו

ד"ר אילאיל באום, אוניברסיטת תל-אביב
העברית ורב-לשוניותם של יהודי כתר אראגון ערב הגירוש

ליטל בלינקובצ'ב, האוניברסיטה העברית
השימוש בסוגות קטנות בסיפורי עם בלאדינו

10:40-10:30 הפסקה

12:00-10:40 | **מושב טו | ערבית יהודית של ימי הביניים ב**

יו"ר: פרופ' יוסף יובל טובי, אוניברסיטת חיפה

ד"ר מרים גולדשטיין, האוניברסיטה העברית
ממשלב גבוה למשלב המוני בתולדות ישו בערבית יהודית

ד"ר אריק סדן, מרכז שלם והאוניברסיטה העברית
הצגת המהדורה המדעית של התרגום והפירוש של יפת בן עלי
הקראי לספר איוב ואתגרי תרגומה לאנגלית

13:00-12:00 ארוחת צהריים למרצים וליושבי הראש

14:20-13:00 | **מושב טו (המשך) | ערבית יהודית של ימי הביניים ב**

ד"ר רחל חסון, האוניברסיטה העברית
אמאלה בכתבי יד ערביים יהודיים מאוחרים הכוללים סיפורים
ושירים עממיים מן הגניזה

יאיר צורן, האוניברסיטה העברית
פירושו של יפת בן עלי הקראי לנחמיה ט' כמקרה בוחן לשיטת
הפרשנית

14:30-14:20 הפסקה

15:15-14:30 | **מושב טז | מושב סיכום: רב-שיח על הנושא
'מהי לשון יהודים?'**

יו"ר: פרופ' נועם ספילמן, אוניברסיטת אוקלהומה, תל-אביב

פרופ' אהרן ממן, האוניברסיטה העברית
פרופ' אורה (רודריג) שורצולד, אוניברסיטת בריאלין

פרופ' בנימין הרי, אוניברסיטת ניו-יורק, תל-אביב

פרופ' עפרה תירוש-בקר, האוניברסיטה העברית
ד"ר לילי קאן, University College, לונדון, בריטניה

הכינוס נערך בתמיכת הקרן הלאומית למדע ובתמיכתן של שלוש רשויות מן
האוניברסיטה העברית: קרן פרלוב למדעי היהדות ע"ש מנדל, הרשות
למחקר ופיתוח והפקולטה למדעי הרוח.

ילנה לוצ'ין, האוניברסיטה העברית
Causal-noncausal Verb Alternations in Yiddish and Ladino in a Real
Perspective

11:15-11:00 הפסקה

13:15-11:15 | **מושב יא | לשונות יהודים שונות**

יו"ר: ד"ר עינת רובינשטיין, האוניברסיטה העברית

פרופ' ראובן אנוך, אוניברסיטת אריאל
על מספר מגמות בציון גוף ומספר הפעלים בגאורגית יהודית

ד"ר יוליה קריבורצ'קו, אוניברסיטת קימברידג', בריטניה
היוניות היהודית של שירת החול: המאפיינים הלשוניים והסגנון

בראד סבין-היל, אוניברסיטת ג'ורג' ושינגטון (אמריקוס), ושינגטון,
ארה"ב
Jewish Languages in Manuscript and Print

14:30-13:15 הפסקת צהריים

16:30-14:30 | **מושב יב | ערבית יהודית במגרב**

יו"ר: פרופ' יוסף ינון פנמון, אוניברסיטת סורבון, פאריס, צרפת

ד"ר צביה טובי, רחובות
לקינה בארבע לגאוי (הקינה בארבע לשונות)

מור דניאל, האוניברסיטה העברית
לדרכי הריבוי בערבית היהודית של העיתונות מתוניסיה
(1961-1885)

יעל ברוך, האוניברסיטה העברית
צורת אותיות הכתב הרהוט העברי במגרב כשיקוף של הלשון
הערבית היהודית ותהליכים בה

17:00-16:30 הפסקה

19:00-17:00 | **מושב יג | מושב לזכרו של פרופ' שלמה מורג ז"ל**

יו"ר: פרופ' שמואל פסברג, האוניברסיטה העברית

ד"ר אורי שחמון ותום פוגל, האוניברסיטה העברית
מן הַבּוּר אל הַקְּתוּב - על החומר הלשוני בארכיון התימני של ש"ד
גויטיין

ד"ר דורון יעקב, מכללת הרצוג והאקדמיה ללשון העברית
הערבית היהודית של העידן (דרום תימן) בתחילת המאה
העשרים - נקודות מפנה

הענקת פרס על שם פרופ' שלמה מורג ז"ל

הרצאת הזוכה בפרס

דברי נציג המשפחה

ארוחת ערב למרצים וליושבי הראש

יום ב, י"ד בסיוון תשע"ט, 17 ביוני 2019

09:00-08:30 **התכנסות**

10:20-09:00 **מושב א | מושב פתיחה: ערבית יהודית בצפון אפריקה**

יו"ר: פרופ' עפרה תירוש-בקר, האוניברסיטה העברית

פרופ' משה בר-אשר, האוניברסיטה העברית מהדורת השרח המערבי

פרופ' יוסף ינון פנטון, אוניברסיטת סורבון, פאריס, צרפת שיר היסטורי בערבית אלג'יראית

10:30-10:20 הפסקה

12:30-10:30 **מושב ב | יידיש א**

יו"ר: פרופ' דוד בוניס, האוניברסיטה העברית

פרופ' משה טאובה, האוניברסיטה העברית איפה החבר'ה? הלכו לים: על שמות קיבוציים ביידיש, עברית חדשה וסלאווית

ד"ר זוי בלק, ד"ר לילי קאן, וד"ר קריסטה אסתר סנדרוי, University College, לונדון, בריטניה Innovations in the Hasidic Yiddish Pronominal System

ד"ר איריס אידלסון-שיין, אוניברסיטת בן-גוריון חתרנות ושמרנות בתרגום ליידיש בראשית העת החדשה

13:40-12:30 הפסקת צהריים

16:20-13:40 **מושב ג | איטלקית יהודית, פרובנסאלית יהודית וצרפתית יהודית**

יו"ר: ד"ר דלית אסולין, אוניברסיטת חיפה

פרופ' אלסנדרו גואטה, INALCO, פאריס, צרפת 'בשפה צחה ונקיה': המעבר בין איטלקית יהודית לאיטלקית ספרותית אצל יהודי איטליה בתקופת הרנסנס המאוחרת

פרופ' מיכאל ריז'יק, אוניברסיטת בר-אילן איטלקית יהודית 'ספרותית' של המאה העשרים: תקן, מסורת ואהבת המוזר

ד"ר אלכסנדרה אדורד, Volkshochschule, נירנברג, גרמניה Practice of Translation in the Middle Ages: Distribution of the Astrological Works of Ibn Ezra

פיטר נאהון, אוניברסיטת סורבון, פאריס, צרפת Morphologic Creativity in the Variety of French Spoken by the Descendants of Jews in Provence

16:30-16:20 הפסקה

18:30-16:30 **מושב ד | ערבית יהודית במזרח**

יו"ר: פרופ' בנימין הרי, אוניברסיטת ניו-יורק, תל-אביב

ד"ר אסף בר-משה, Parlaminde, ברלין, גרמניה הדאטיב בערבית היהודית של בגדאד

שי מצא, האוניברסיטה העברית הלהג הערבי של יהודי דמשק

דוד נודל, האוניברסיטה העברית תרגום למזמורי תהלים בערבית יהודית מחלב

18:40-18:30 הפסקה

20:00-18:40 **מושב ה | ערבית יהודית של ימי הביניים א**

יו"ר: פרופ' לוף אדורד, Friedrich-Alexander Universität, ארלנגן-נירנברג, גרמניה

פרופ' יוסף יובל טובי, אוניברסיטת חיפה ערבית יהודית בינונית, ערבית יהודית מדוברת ומונחים אסלאמיים בשירת ר' שלום שבזי

ד"ר אבראהים בסל, המכללה האקדמית הערבית לחינוך - חיפה ומכללת בית ברל עיון בעיבוד נוצרי של תרגום סעדיה גאון לתורה

ארוחת ערב למרצים וליושבי הראש בכינוס

יום ג, ט"ז בסיוון תשע"ט, 18 ביוני 2019

11:00-09:00 **מושב ו | מגמות בחקר לשונות היהודים**

יו"ר: פרופ' יוחנן ברויאר, האוניברסיטה העברית

פרופ' בנימין הרי, אוניברסיטת ניו-יורק, תל-אביב The Sociolinguistic History of Judeo-Arabic

פרופ' דוד בוניס, האוניברסיטה העברית ג'ודזמו בנוף הלשוני של האימפריה העות'מאנית המאוחרת

פרופ' לוף אדורד, Friedrich-Alexander Universität, ארלנגן-נירנברג, גרמניה

מה לומדים מלשונות היהודים: מבנים תחביריים בשפות השמיות לאור תופעת ה-pseudo-coordination ביידיש.

11:20-11:00 הפסקה

14:00-11:20 **מושב ז | מאגרי מידע וגישות חישוביות בחקר לשונות היהודים**

יו"ר: פרופ' אורה (רודריג) שורצולד, אוניברסיטת בר-אילן

פרופ' עפרה תירוש-בקר, האוניברסיטה העברית וד"ר יונתן בלינקוב, אוניברסיטת הרווארד ו-MIT, קימברידג', ארה"ב ניתוח טקסטים בערבית יהודית אלג'יראית באמצעות למידת מכונה: דו"ח ראשוני וצעדים להמשך

פרופ' יהודית הנשקה, אוניברסיטת חיפה מאגר 'העברית האחרת בישראל' - תיאור ודוגמאות

ד"ר אלדינה קינמנה, האוניברסיטה העברית קוד'אג'י - הקורפוס הדיאכרוני המתויג של הספרדית היהודית כנקודת מוצא לפיתוח של קורפוס המסמכים היהודיים בשפות רומאניות

ד"ר מריצ'יל בלסקו, אוניברסיטת ברצלונה, ספרד 'Aljamia Hebraica' an Online Thesaurus of Aljamiado Words

15:15-14:00 הפסקת צהריים

17:15-15:15 **מושב ח | ספרדית יהודית א**

יו"ר: פרופ' יעקב בן-טולילה, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

פרופ' אורה (רודריג) שורצולד, אוניברסיטת בר-אילן לאדינו באותיות קיריליות: ייחודה של הגדת סופיה 1935

ד"ר קטיה שמידט, CSIC, מדריד, ספרד The Ladino Translation of Ben ha-Melekh ve-ha-Nazir (Salonika, 1849) by Yisḥac Bekhor Amarachi

ד"ר מיכל הלד, האוניברסיטה העברית היפוך הבבואה: תרגומי שירה עברית לספרדית יהודית כאן ועכשיו, תיאורם ומשמעותם

17:30-17:15 הפסקה

20:00-17:30 **מושב ט | מושב חגיגי עם הגיעו של פרופ' משה בר-אשר לגבורות**

יו"ר: פרופ' אהרן ממן, האוניברסיטה העברית

דברי ברכה:

פרופ' יהושע בן-אריה, רקמור לשעבר של האוניברסיטה העברית

פרופ' מיכאל סיגל, דיקן הפקולטה למדעי הרוח, האוניברסיטה העברית

פתיחה מוסיקלית, אמיתי אריכא

פרופ' זוה טורניאנסקי, האוניברסיטה העברית האיגרת הפרטית באשכנז בעת החדשה המוקדמת: נוסחאות פתיחה וסיום

פרופ' גבי רוזנבאום, האוניברסיטה העברית הומור לשוני בערבית היהודית המודרנית

אתנחתא מוסיקלית, אמיתי אריכא

פרופ' משה בר-אשר, האוניברסיטה העברית דברים

ארוחה חגיגית למרצים וליושבי הראש בכינוס

יום ד, ט"ז בסיוון תשע"ט, 19 ביוני 2019

11:00-09:00 **מושב י | יידיש ב**

יו"ר: פרופ' משה טאובה, האוניברסיטה העברית

ד"ר דלית אסולין, אוניברסיטת חיפה הרכיב העברי ביידיש החרדית בישראל ובארצות הברית: התרחקות לקסיקלית

ד"ר אורן רומן, אוניברסיטת בן-גוריון תרגומי עקדת יצחק ליידיש